

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 1

1-) Bu parçada kâinattaki varlıkların düzenli, ölçülü ve süslü oluşu hangi temel hakikate delil olarak sunuluyor? (14 kelime)

Bunlar, her şeyi

2-) Süs ve güzellik unsurunun delil olarak kullanılması neyi anlatır? (11 kelime)

Yaratmanın sadece

3-) “Tek bir fıtrat” ifadesi, varlıklar arasında nasıl bir bağ kurar? (10 kelime)

Hepsinin aynı

4-) Topraktaki karışık halde bulunan şeylerin birbirine karıştırılmadan gelişmesi bize neyi gösterir? (9 kelime)

Her şeyi

5-) Ağaçta yaprak, çiçek ve meyvenin farklılaşması hangi kavrama güzel bir örnektir? (11 kelime)

Ayırma ve

6-) İnsan bedenindeki gıda dağılımı neden sadece biyolojik bir olay olarak bırakılmıyor? (13 kelime)

Çünkü metin, onun

7-) Zerrelerin sürekli işlenip yeni neticeler ortaya çıkarması hangi ilahî özelliklere işaret eder? (9 kelime)

Sonsuz kudrete,

8-) Metindeki dört yol arasında ortak yöntem nedir? (10 kelime)

Her biri,

9-) Büyük pencerenin açılması ifadesi mecaz olarak neyi anlatır? (10 kelime)

Allah’ı tanımaya

10-) Parçanın sonunda yapılan sert uyarının ana mesajı nedir? (12 kelime)

Bu kadar açık

## **11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili - Set 2**

1-) Bu bölümde kâinata bakıldığında ilk olarak hangi genel özellikler öne çıkarılıyor? (11 kelime)  
Düzen, ölçü,

2-) Yaratılıştaki kolaylık neden kudretin büyüklüğüne delil kabul ediliyor? (13 kelime)  
Çünkü çok şeyin

3-) Varlıkların benzer tarzda yaratılması neden birlik delili kabul edilir? (9 kelime)  
Çünkü ortak

4-) Çok karışık bir ortamda her şeyin kendi yolunu bulması hangi düşünceyi güçlendirir? (12 kelime)  
Her şeyi kuşatan

5-) Topraktaki gelişim örneği ile ağaçtaki dağıtım örneği arasında nasıl bir ortak nokta vardır? (11 kelime)  
İkisinde de

6-) Ağaç örneği, aynı maddenin farklı sonuçlara dönüşmesinden hangi sonucu çıkarır? (9 kelime)  
Bu dönüşümün

7-) Zerrelerin geniş bir tarla gibi değerlendirilmesi hangi yönü vurgular? (11 kelime)  
Küçük parçacıkların

8-) Metinde geçen “dört yol” ifadesi delillerin hangi yönünü kuvvetlendirir? (9 kelime)  
Tek bir

9-) Metne göre bu delillerin toplamı insana ne kazandırmalıdır? (9 kelime)  
Allah’ı tanıma,

10-) Son cümledeki sarsıcı hitap, okuyucuyu hangi tavra çağırır? (7 kelime)  
Gafletten

## **11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili - Set 3**

1-) Metnin ana fikri tek cümleyle nasıl ifade edilebilir? (15 kelime)

Kâinattaki düzenli yaratılış

2-) Bu beş özellik birlikte ele alındığında neyi ispat eder? (13 kelime)

Her şeyi hikmetle

3-) Karışıklık içinde ayırma ve seçmenin örneği olarak hangi alanlardan misaller veriliyor? (23 kelime)

Topraktaki tohum ve köklerin ayrılması,

4-) Parçada tohumlar ve kökler üzerinden hangi özellik gösterilmek isteniyor? (13 kelime)

Karışık ortamda bile

5-) Ağacın aldığı maddeleri farklı kısımlara dağıtmasında “mizan” kavramı nasıl anlaşılır? (11 kelime)

Her parçaya

6-) Parçada zerreler âlemi neye benzetiliyor? (6 kelime)

Çok

7-) Zerrelerin şuurlu gibi iş görmesi, aslında neyi ortaya koyar? (12 kelime)

Gerçek şuurun zerrede

8-) Parçada kudret ile hikmet arasındaki ilişki nasıl kuruluyor? (11 kelime)

Gücün rastgele

9-) Bu dört yolun ortak sonucu nedir? (10 kelime)

İnsana, hikmet

10-) Sondaki uyarıdan çıkarılacak ahlâkî ders nedir? (11 kelime)

Açık deliller

## **11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili - Set 4**

1-) Metinde sayılan düzen, ölçü ve güzellik sadece estetik bir durum mu, yoksa daha derin bir anlam mı taşıyor? (12 kelime)  
Daha derin bir

2-) Düzenli ve ölçülü yaratılışın Allah'ın hangi iki özelliğini özellikle gösterdiği söyleniyor? (7 kelime)  
Varlığının

3-) Parçada "basit unsurlar" ile "karmaşık varlıklar" arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (15 kelime)  
Sade maddelerden son

4-) Karışma ile ayırmanın aynı anda bulunması neden önemli bir delildir? (13 kelime)  
Çünkü ortam karışık

5-) Topraktaki örnek, tabiatın kör bir sistem olmadığını nasıl hissettirir? (13 kelime)  
Çünkü birbirine yakın

6-) Bedene giren gıdaların uygun yerlere sevk edilmesi insana neyi düşündürmelidir? (9 kelime)  
Bedende şuurlu

7-) Zerreler büyük görevler yüklenmesi, varlık anlayışımızı nasıl etkiler? (11 kelime)  
En küçük

8-) Zerrelerin bilgili ve hikmetli iş görmesi, onların gerçekten bilgili olduğunu mu gösterir? (10 kelime)  
Hayır, onları

9-) Büyük pencerenin "marifetullah" açılması ne demektir? (10 kelime)  
Allah'ı tanımaya

10-) Son hitaptaki asıl eleştiri inkârdan çok hangi tavradır? (7 kelime)  
Deliller

## **11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili - Set 5**

1-) Bu parçada varlıkların hangi beş özelliği bir arada zikrediliyor? (14 kelime)  
Düzenli olmaları, ölçülü

2-) Basit ve cansız unsurlardan çok çeşitli birleşik varlıkların ortaya çıkması neden dikkat çekici görülüyor? (16 kelime)  
Çünkü sade maddelerden çok

3-) Basit maddelerden sayısız farklı yapının çıkması hangi aklî sonuca götürür? (14 kelime)  
Bu işin maddelerin

4-) Topraktaki karışıklığa rağmen bitkilerin yanlışsız biçimde ayrılması hangi ilahî sığata özellikle delildir? (4 kelime)  
Özellikle

5-) Besinlerin bedende uygun yerlere ayrılması yalnızca güçle mi açıklanır, başka neyi de gösterir? (11 kelime)  
Sadece güç

6-) Zerrelerin her an işlenmesi ve yeni neticeler vermesi hangi bakımdan dikkat çekicidir? (14 kelime)  
En küçük seviyede

7-) Şuursuz zerrelele çok sayıda düzenli görev yaptırılması hangi gerçeğı ortaya koyar? (12 kelime)  
Asıl failin zerrelele

8-) Metinde marifetullaha açılan büyük pencerenin kaç yolla açıldığı ifade ediliyor? (4 kelime)  
Dört

9-) Son hitabın sert oluşu neyi göstermektedir? (13 kelime)  
Delillerin çok açık

## **11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili - Set 6**

1-) Bu bölümde kâinatın hangi yönü “pencere” olarak görülüyor? (12 kelime)  
Varlıkların yaratılışındaki düzen,

2-) Varlıklardaki benzerliğin “tek bir fitrat” göstermesi ne anlama gelir? (12 kelime)  
Farklı şeylerin aynı

3-) Cansız ve sade unsurlardan çeşitli bileşiklerin çıkması hangi soruyu akla getirir? (14 kelime)  
Bu kadar farklı

4-) Karışıklık içinde düzenli ayırma yapılması hangi üç örnekle açıklanıyor? (15 kelime)  
Toprakta bitki unsurlarının

5-) Ağaçların aldığı maddeleri farklı sonuçlara dönüştürmesi hangi noktadan delildir? (11 kelime)  
Aynı kaynaktan

6-) Zerrelerin bir tarla gibi sürekli işlenmesi ifadesi hangi devamlılığı anlatır? (7 kelime)  
Yaratmanın

7-) Zerreler âleminin geniş bir ekim alanına benzetilmesi, küçüklük-büyüklik ilişkisi bakımından ne anlatır? (10 kelime)  
En küçük

8-) Parçada geçen deliller daha çok hangi üç ilahî sıfatı öne çıkarır? (7 kelime)  
Kudret,

9-) Son cümlede insanın “hayvan gibi olmakla” uyarılması hangi açıdan söylenmiştir? (13 kelime)  
Aklını kullanmayan kişinin

## CEVAP ANAHTARI

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 1 - CEVAPLAR

1-) Bu parçada kâinattaki varlıkların düzenli, ölçülü ve süslü oluşu hangi temel hakikate delil olarak sunuluyor?

Bunlar, her şeyi hikmetle yapan tek bir Yaratıcının varlığına, kudretine ve birliğine delil gösteriliyor.

2-) Süs ve güzellik unsurunun delil olarak kullanılması neyi anlatır?

Yaratmanın sadece zorunlu değil, aynı zamanda sanatlı ve maksatlı olduğunu anlatır.

3-) “Tek bir fıtrat” ifadesi, varlıklar arasında nasıl bir bağ kurar?

Hepsinin aynı yaratma kanununa bağlı olduğunu gösteren bir bağ kurar.

4-) Topraktaki karışık halde bulunan şeylerin birbirine karıştırılmadan gelişmesi bize neyi gösterir?

Her şeyi bilen ve şaşırmayan bir ilmin varlığını gösterir.

5-) Ağaçta yaprak, çiçek ve meyvenin farklılaşması hangi kavrama güzel bir örnektir?

Ayırma ve her şeye uygun vazife verme kavramına güzel bir örnektir.

6-) İnsan bedenindeki gıda dağılımı neden sadece biyolojik bir olay olarak bırakılmıyor?

Çünkü metin, onun arkasındaki hikmetli yönlendirmeyi göstererek daha derin bir mana okumaya çağırıyor.

7-) Zerrelerin sürekli işlenip yeni neticeler ortaya çıkarması hangi ilahî özelliklere işaret eder?

Sonsuz kudrete, hikmete, rububiyetin büyüklüğüne ve birliğe işaret eder.

8-) Metindeki dört yol arasında ortak yöntem nedir?

Her biri, gözlenen olaylardan hareketle Allah'ın varlık ve birliğine ulaşır.

9-) Büyük pencerenin açılması ifadesi mecaz olarak neyi anlatır?

Allah'ı tanımaya götüren güçlü bir delil alanının ortaya çıkmasını anlatır.

10-) Parçanın sonunda yapılan sert uyarının ana mesajı nedir?

Bu kadar açık delillere rağmen Yaratıcıyı tanımak istememenin akla aykırı olduğu vurgulanıyor.

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 2 - CEVAPLAR

- 1-) Bu bölümde kâinata bakıldığında ilk olarak hangi genel özellikler öne çıkarılıyor?  
Düzen, ölçü, güzellik, yaratmadaki kolaylık ve varlıklar arasındaki benzerlik öne çıkarılıyor.
- 2-) Yaratılıştaki kolaylık neden kudretin büyüklüğüne delil kabul ediliyor?  
Çünkü çok şeyin zorlanmadan ve süratle var edilmesi, sınırsız bir güç bulunduğunu gösterir.
- 3-) Varlıkların benzer tarzda yaratılması neden birlik delili kabul edilir?  
Çünkü ortak üslup, tek bir sanatkârın eserini akla getirir.
- 4-) Çok karışık bir ortamda her şeyin kendi yolunu bulması hangi düşünceyi güçlendirir?  
Her şeyi kuşatan bir ilim ve kusursuz bir yönetim bulunduğu düşüncesini güçlendirir.
- 5-) Topraktaki gelişim örneği ile ağaçtaki dağıtım örneği arasında nasıl bir ortak nokta vardır?  
İkisinde de karışık maddelerden uygun ve farklı sonuçlar çıkarılması ortak noktadır.
- 6-) Ağaç örneği, aynı maddenin farklı sonuçlara dönüşmesinden hangi sonucu çıkarır?  
Bu dönüşümün şuurlu bir düzenleme ile yapıldığı sonucunu çıkarır.
- 7-) Zerrelerin geniş bir tarla gibi değerlendirilmesi hangi yönü vurgular?  
Küçük parçacıkların bile büyük bir düzen içinde sürekli iş gördüğünü vurgular.
- 8-) Metinde geçen “dört yol” ifadesi delillerin hangi yönünü kuvvetlendirir?  
Tek bir sonuca farklı yönlerden ulaşıldığını göstererek delili kuvvetlendirir.
- 9-) Metne göre bu delillerin toplamı insana ne kazandırmalıdır?  
Allah’ı tanıma, birliğini kavrama ve rububiyetini anlama şuuru kazandırmalıdır.
- 10-) Son cümledeki sarsıcı hitap, okuyucuyu hangi tavra çağırır?  
Gafletten çıkıp açık delilleri ciddiyetle düşünmeye çağırır.

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 3 - CEVAPLAR

1-) Metnin ana fikri tek cümleyle nasıl ifade edilebilir?

Kâinattaki düzenli yaratılış ve ayırt ederek idare etme, tek ve mutlak kudret sahibi Allah'ı gösterir.

2-) Bu beş özellik birlikte ele alındığında neyi ispat eder?

Her şeyi hikmetle yapan tek bir Yaratıcının varlığını, kudretini ve birliğini ispat eder.

3-) Karışıklık içinde ayırma ve seçmenin örneği olarak hangi alanlardan misaller veriliyor?

Topraktaki tohum ve köklerin ayrılması, ağacın aldığı maddeleri yaprak, çiçek ve meyveye göre dağıtması ve bedene giren besinlerin uygun yerlere yönlendirilmesi örnek veriliyor.

4-) Parçada tohumlar ve kökler üzerinden hangi özellik gösterilmek isteniyor?

Karışık ortamda bile her varlığın kimliğinin korunup doğru şekilde ortaya çıkarılması gösterilmek isteniyor.

5-) Ağacın aldığı maddeleri farklı kısımlara dağıtmasında "mizan" kavramı nasıl anlaşılır?

Her parçaya ihtiyacı kadar ve uygun şekilde pay verilmesi olarak anlaşılır.

6-) Parçada zerreler âlemi neye benzetiliyor?

Çok geniş bir ekim alanına benzetiliyor.

7-) Zerrelerin şuurlu gibi iş görmesi, aslında neyi ortaya koyar?

Gerçek şuurun zerrede değil, onları sevk eden ilahî iradede olduğunu ortaya koyar.

8-) Parçada kudret ile hikmet arasındaki ilişki nasıl kuruluyor?

Gücün rastgele değil, hep yerli yerinde ve amaçlı şekilde kullanıldığı gösteriliyor.

9-) Bu dört yolun ortak sonucu nedir?

İnsana, hikmet sahibi tek Yaratıcının varlığını ve birliğini açıkça göstermeleridir.

10-) Sondaki uyarıdan çıkarılacak ahlâkî ders nedir?

Açık deliller karşısında gaflete düşmemek ve akli doğru yolda kullanmak gerekir.

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 4 - CEVAPLAR

1-) Metinde sayılan düzen, ölçü ve güzellik sadece estetik bir durum mu, yoksa daha derin bir anlam mı taşıyor?

Daha derin bir anlam taşıyor; bunlar ilahî sanatın ve birliğin işareti sayılıyor.

2-) Düzenli ve ölçülü yaratılışın Allah'ın hangi iki özelliğini özellikle gösterdiği söyleniyor?

Varlığının kesinliğini ve kudretinin mükemmelliğini gösterdiği söyleniyor.

3-) Parçada "basit unsurlar" ile "karmaşık varlıklar" arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Sade maddelerden son derece çeşitli ve düzenli varlıkların çıkarılması, üstün bir yaratmayı gösteren delil sayılıyor.

4-) Karışma ile ayırmanın aynı anda bulunması neden önemli bir delildir?

Çünkü ortam karışık olsa da sonuçların seçilmiş ve düzenli olması bilinçli müdahaleyi gösterir.

5-) Topraktaki örnek, tabiatın kör bir sistem olmadığını nasıl hissettirir?

Çünkü birbirine yakın ve karışık şeylerden her biri şaşmadan kendi programına göre çıkıyor.

6-) Bedene giren gıdaların uygun yerlere sevk edilmesi insana neyi düşündürmelidir?

Bedende şuurlu bir düzen kuran hikmetli bir Yaratıcıyı düşündürmelidir.

7-) Zerreler büyük görevler yüklenmesi, varlık anlayışımızı nasıl etkiler?

En küçük şeylerin bile başıboş olmadığını ve hepsinin görevli olduğunu düşündürür.

8-) Zerrelerin bilgili ve hikmetli iş görmesi, onların gerçekten bilgili olduğunu mu gösterir?

Hayır, onları yöneten Zâtın ilim ve hikmet sahibi olduğunu gösterir.

9-) Büyük pencerenin "marifetullaha" açılması ne demektir?

Allah'ı tanımaya ve O'nun sıfatlarını akılla kavramaya vesile olması demektir.

10-) Son hitaptaki asıl eleştiri inkârdan çok hangi tavradır?

Deliller apaçıkken umursamamak ve akli işletmemek tavrıdır.

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 5 - CEVAPLAR

1-) Bu parçada varlıkların hangi beş özelliği bir arada zikrediliyor?

Düzenli olmaları, ölçülü olmaları, süslü olmaları, kolay yaratılmaları ve birbirine benzer tarz taşımaları zikrediliyor.

2-) Basit ve cansız unsurlardan çok çeşitli birleşik varlıkların ortaya çıkması neden dikkat çekici görülüyor?

Çünkü sade maddelerden çok farklı, düzenli ve sanatlı şeylerin çıkması; ilim, güç ve irade olmadan açıklanamaz.

3-) Basit maddelerden sayısız farklı yapının çıkması hangi aklî sonuca götürür?

Bu işin maddelerin kendi gücüyle değil, onları yöneten bir Yaratıcı ile gerçekleştiği sonucuna götürür.

4-) Topraktaki karışıklığa rağmen bitkilerin yanlışsız biçimde ayrılması hangi ilahî sıfata özellikle delildir?

Özellikle ilim sıfatına delildir.

5-) Besinlerin bedende uygun yerlere ayrılması yalnızca güçle mi açıklanır, başka neyi de gösterir?

Sadece güç değil, aynı zamanda bilgi, denge ve hikmet de gösterir.

6-) Zerrelerin her an işlenmesi ve yeni neticeler vermesi hangi bakımdan dikkat çekicidir?

En küçük seviyede bile durmadan işleyen bir düzen ve üretim bulunması bakımından dikkat çekicidir.

7-) Şuursuz zerrelele çok sayıda düzenli görev yaptırılması hangi gerçeği ortaya koyar?

Asıl failin zerreler değil, onları yöneten kudret sahibi Allah olduğunu ortaya koyar.

8-) Metinde marifetullahı açılan büyük pencerenin kaç yolla açıldığı ifade ediliyor?

Dört yolla açıldığı belirtiliyor.

9-) Son hitabın sert oluşu neyi göstermektedir?

Delillerin çok açık olduğu halde inkârın ancak ağır bir gafletle mümkün olacağını göstermektedir.

## 11sinif 33-soz-p11-7-pencere-intizam-mevzuniyet-ve-terkibatta-vahdet-delili -

### Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu bölümde kâinatın hangi yönü “pencere” olarak görülüyor?

Varlıkların yaratılışındaki düzen, ayırma, benzerlik ve sürekli işleyiş yönü pencere olarak görülüyor.

2-) Varlıklardaki benzerliğin “tek bir fitrat” göstermesi ne anlama gelir?

Farklı şeylerin aynı temel kanun ve aynı yaratma tarzıyla meydana getirildiğini anlatır.

3-) Cansız ve sade unsurlardan çeşitli bileşiklerin çıkması hangi soruyu akla getirir?

Bu kadar farklı ve düzenli sonuçları kim planlıyor ve kim yapıyor sorusunu akla getirir.

4-) Karışıklık içinde düzenli ayırma yapılması hangi üç örnekle açıklanıyor?

Toprakta bitki unsurlarının ayrılması, ağaçta farklı organların oluşması ve bedende gıdaların yerli yerinde kullanılmasıyla açıklanıyor.

5-) Ağaçların aldığı maddeleri farklı sonuçlara dönüştürmesi hangi noktadan delildir?

Aynı kaynaktan gelen maddelerin farklı görevlerle kullanılabilmesi, planlı bir tasarrufu gösterir.

6-) Zerrelerin bir tarla gibi sürekli işlenmesi ifadesi hangi devamlılığı anlatır?

Yaratmanın ve idarenin kesintisiz devam ettiğini anlatır.

7-) Zerreler âleminin geniş bir ekim alanına benzetilmesi, küçüklük-büüklük ilişkisi bakımından ne anlatır?

En küçük parçaların bile çok büyük sonuçların başlangıcı olduğunu anlatır.

8-) Parçada geçen deliller daha çok hangi üç ilahî sıfatı öne çıkarır?

Kudret, hikmet ve ilim sıfatlarını öne çıkarır.

9-) Son cümlede insanın “hayvan gibi olmakla” uyarılması hangi açıdan söylenmiştir?

Aklını kullanmayan kişinin insan olmanın en önemli nimetini boşa harcadığını vurgulamak için söylenmiştir.